

Virksomhedsomraadet er betydeligt indskrænket, hvorimod Virkemaaden og Betingelserne for de fremmede handelsrejsende ere nogenlunde tilfredsstillende. Siden 1839 er der jo sket en meget stor Udvikling paa Landet, Erhvervslivet har antaget mange nye Former, der er vokset mange Byer op, der er mange Byer, der ere større end Købstæderne, og jeg synes, at det er en stor Fejl, om de fremmede handelsrejsende ikke skulde have Lov til at komme til dem. Jeg behøver kun at nævne ganske faa Tal for at godtgøre, hvordan Landet ligger. Tage vi Jernbanestatistikken for 1907—08 viser det sig, at Omsætningen paa Herning Station har været 269,000 Kr., hvorimod den i en By som Skelskør har været 86,000 Kr., i Løgstør 58,000 Kr., i Sorø ca. 100,000 Kr. og en Station som Vemb 165,000 Kr. og Haslev 160,000 Kr.; i andre Stationsbyer, Skern, Vejen og Taastrup, har Omsætningen været langt over 100,000 Kr., for ikke at tale om Brønderslev med 130,000 Kr. Der er altsaa mange Byer, som have en betydelig mindre Omsætning, og hvor altsaa Erhvervslivet er betydeligt mindre. Det synes mig rigtigt, at Paragraphen blev udvidet. I Praksis gaar det jo saaledes til, at naar de fremmede handelsrejsende komme til en Købstad og have Forbindelse ude paa Landet med store handlende, store Fabrikker og Haandværkere, som de gerne ville tale med og besøge paa Husets Vegne, saa have de ifølge Loven ikke Ret til at komme der. Hvad gøre de saa? De telefonere derud og bede de paagældende om at komme til Købstaden. Undertiden komme de saa derind og forhandle med den handelsrejsende, men undertiden have vedkommende Folk ikke Lejlighed til at rejse derind. Hvad gør saa den rejsende? Han tager ud til vedkommende og siger selvfølgelig, naar han kommer: Jeg har ikke Lov til at gøre Forretninger, men jeg vil tale med Dem privat, hilse paa Dem paa Husets Vegne. Saa gaa de ind paa Kontoret eller i Mandens private Lejlighed og tale naturligvis om Forretninger, og naar den handelsrejsende kommer tilbage til Købstaden, skriver han den Ordre ud, han paa den Maade har faaet. Dette er ganske vist en Omgaaen af Loven, men som Forholdene ere, have de rejsende ikke andet at gøre. Udviklingen gaar sin Gang, vi bør ogsaa rette Loven efter Udviklingen, og her synes jeg rigtignok, at der tiltrænges en Rettelse.

Man kunde saa spørge, hvorledes For-

holdet stiller sig i andre Lande. I Bilagene til Forslaget gives der ganske gode Oplysninger herom. I de fleste Lande have danske handelsrejsende Lov til at komme, efter hvad der udtrykkelig meddeles, baade i By og paa Landet. Som Lande, for hvilke dette er Tilfældet, nævner jeg f. Eks.: Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Storbritannien, Irland, Sverige, Østerrig og Ungarn. I disse Lande er man saa liberal og har saa megen Sans for Erhvervslivets Krav, at man giver den handelsrejsende Lov til at rejse omkring og gøre Forretninger der, hvor Forretningerne ligge. Saa er der Svejts og Tyskland. Saa vidt jeg har kunnet se, er der her ikke noget bestemt Tilsagn om en saadan Tilladelse, men jeg kan ikke se, at der er noget Forbud derimod. Dog er der for Preussens Vedkommende en Bestemmelse om, at i 6 slesvigske Kredse: Haderslev, Tønder, Aabenraa, Sønderborg, Flensborg By og Flensborg Landkreds maa de handelsrejsende ikke rejse paa de almindelige Betingelser. De maa løse et særligt Bevis til 180 Mark, hvilket endda er betinget af, at Myndighederne give Tilladelse til Bevisets Løsning. Som et Sted udenfor Danmark, hvor de fremmede handelsrejsende kun have Lov til at rejse i Købstæderne, nævnes Norge; man har der faaet to Love af 27. Juli 1896 og af 13. Maj 1899.

I Danmark have de handelsrejsende altsaa ved Forordningen af 8. Juni 1839 kun faaet Tilladelse til at rejse i Købstæderne og i København. I det foreliggende Forslag til Lov staar der det samme, at de kun maa rejse i Købstæderne og København, Frederiksberg og Marstal. Jeg vilde ønske, at denne Bestemmelse blev udvidet, saa at de fik Lov til at falbyde eller afhænde Varer saavel i By som paa Land, saa vare vi ude over alle Vanskelighederne, og jeg tror, at det vilde tilfredsstille de Krav, Erhvervslivet er berettiget til at stille i den Henseende. Det forekommer mig, at den Tankegang, der ligger til Grund for § 1, er noget forældet, den hører hjemme i Frederik den Sjettes Tid, men passer efter min Mening ikke for vor Tid. Jeg vil derfor henstille til det Udvalg, som forhaabentlig bliver nedsat, at søge at faa den nævnte Paragraph bragt mere i Overensstemmelse med Erhvervslivets Krav.

Angaaende Bestemmelsen for de 6 slesvigske Kredses Vedkommende kunde jeg have Lyst til at spørge den højtærede Handelsminister, om der er gjort noget ved den Sag; eller om der kan gøres